

Vergaderjaar 2025–2026

19 637

Vreemdelingenbeleid

Nr. 3502

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ASIEL EN MIGRATIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 december 2025

Inleiding

Op 15 december jl. heb ik een bezoek gebracht aan het asielzoekerscentrum en het centrum van Ter Apel. Ik heb daar gesproken met de burgemeesters van Westerwolde, Emmen, de ondernemers uit het centrum van Ter Apel en het bewonerscollectief Nieuw Weerdinge over de problematiek rondom overlastgevende asielzoekers die in deze gemeenten al jaren wordt ervaren.

Met deze brief informeer ik u over de gemaakte afspraken naar aanleiding van de diverse gesprekken en doe ik hierbij de toezegging over de terugkoppeling van het werkbezoek aan Ter Apel af¹.

Schaderegeling

In juni 2024 is de pilot schaderegeling in Ter Apel van start gegaan om ondernemers en bewoners tegemoet te komen in de schades veroorzaakt door bewoners van het asielzoekerscentrum. Inmiddels zijn er meerdere schades vergoed, inclusief de ingediende complexe schades van de ondernemers van de Jumbo en Hema uit Ter Apel. De schaderegeling zal worden voortgezet in 2026 waarbij wordt gekeken naar een werkbare vorm voor de ondernemers, gemeente Westerwolde en het ministerie. De schades die nu onder de Service Organisatie Directe Aansprakelijkstelling (SODA) regeling vallen, zullen opgenomen worden in de schaderegeling voor de gemeente Westerwolde. In het gesprek met de gemeente Emmen is besproken een vergelijkbare schaderegeling ook beschikbaar te stellen voor bewoners en ondernemers uit Nieuw-Weerdinge, het stationsgebied en het centrum van Emmen. Het Ministerie van Asiel en Migratie is hierover in gesprek met de gemeente Emmen.

¹ TZ202512-037

Verdeling Dublin claimanten

Het merendeel van de overlast in Ter Apel wordt veroorzaakt door meerderjarige mannen met een kansarme aanvraag. Een deel van hen is tevens een Dublin claimant. Ik heb aan het COA in de zomer de opdracht gegeven erop te blijven inzetten om deze groep niet te laten concentreren in Ter Apel, maar meer te verdelen over locaties. Ondanks dat er elke week rond de 80 asielzoekers uit die groep overgeplaatst werden, bleef deze groep door de instroom en de benodigde stappen in het asielproces ongeveer gelijk (rond de 300). Om wel tot een daling te komen past het COA de aanpak aan. In de nieuwe werkwijze wordt uitgegaan van een percentage van 2 a 3% van die groep op alle locaties. Een dergelijk percentage is voor COA locaties beheersbaar. Door deze werkwijze zal het percentage van deze groep in Ter Apel dalen en als gevolg daarvan zal ook de situatie in Ter Apel beheersbaarder worden.

Vreemdelingenpolitie (AVIM)

De politie heeft een belangrijke rol bij de handhaving van de openbare orde in Ter Apel en de Afdeling Vreemdeling, Identificatie en Mensenhandel (AVIM) (tevens onderdeel van de politie) heeft een rol in het toepassen van vreemdelingrechtelijke maatregelen, waaronder ook het opleggen van vreemdelingenbewaring². Ik heb toegezegd om meer vreemdelingrechtelijke maatregelen mogelijk te maken op de doelgroep die voor overlast zorgt. Er is AVIM capaciteit beschikbaar in Ter Apel. Met de politie is de afspraak gemaakt dat de wijze waarop de inzet wordt gepleegd in de lokale driehoek besloten wordt.

Met de gemeente Emmen heb ik de afspraak gemaakt om te verkennen wat de mogelijkheden zijn voor de inzet van boa's uit de flexpool boa in Nieuw-Weerdinge, het stationsgebied en in het centrum van Emmen. De inzet van de boa's zal hetzelfde zijn als de inzet gerealiseerd door de flexpool boa in het centrum van Ter Apel.

Pendelbus

Vanaf de start en benadrukt in motie uit 2019³ is door uw kamer aangegeven en dat het niet wenselijk is de pendelbus gratis aan te bieden om het precedent tegen te gaan dat overlastgevend gedrag beloond wordt. Ik heb tijdens mijn werkbezoek herhaald dat ik het gratis aanbieden van vervoer als onwenselijk beschouw omdat daarmee overlastgevend gedrag beloond wordt. Inmiddels is dit standpunt ook aan de gemeente Westervolde kenbaar gemaakt, en is er vandaag contact geweest zodat er weer betaald wordt voor de pendelbussen, terwijl we blijven inzetten op veiligheid.

Tot slot

Ik heb met dit werkbezoek goede gesprekken gevoerd ten aanzien van de problematiek in Ter Apel, Nieuw Weerdinge en Emmen. Ik begrijp de frustratie van inwoners en ondernemers over het overlastgevende gedrag

² De politie (en dus ook de AVIM) zijn niet verantwoordelijk voor de handhaving op het COA terrein.

³ Kamerstuk 19 637, nr. 2479

van een deel van de asielzoekers heel goed. Ik hoop met deze maatregelen de overlast in Ter Apel te verminderen en te borgen dat ondernemers en burgers een vorm van compensatie ervaren.

De Minister voor Asiel en Migratie,
M.C.G. Keijzer